

STUDIA
BIAŁORUTENISTYCZNE
13

UMCS

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Stworzenie anglojęzycznej wersji „Studia Białorutenistyczne” – zadanie finansowane w ramach umowy 615/P-DUN/2019 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

English version of “Studia Białorutenistyczne” – a task financed under contract 615/P-DUN/2019 from the funds of the Minister of Science and Higher Education for activities promoting science.

Na podstawie umowy nr 331/WCN/2019/1 z dnia 28 sierpnia 2019 r. pismo realizuje zadania w ramach programu „Wsparcie dla Czasopism Naukowych” finansowanego ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Pursuant to contract no. 331/WCN/2019/1 of 28 August 2019, the journal implements tasks within the framework of the programme “Support for Scientific Journals” financed from the funds of the Minister of Science and Higher Education.

REDAKTOR NACZELNY/EDITOR-IN-CHIEF

Siergiej Kowalow

ZASTĘPCA REDAKTORA/VICE EDITORS

Jadwiga Kozłowska-Doda

Dariusz Tarasiuk

SEKRETARZ/SECRETARY

Agnieszka Goral

CZŁONEK ZESPOŁU REDAKCYJNEGO/ MEMBERS OF THE EDITORIAL TEAM

Dzmitry Kryvashei

RADA NAUKOWA/SCIENTIFIC BOARD

Aksana Biazlepkina-Charniakievich (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

Hermann Bieder (University of Salzburg, Austria)

Joanna Gierowska-Kałużur (Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland)

Joern Happel (University of Basel, Switzerland)

Gun-Britt Kohler (Carl von Ossietzky University of Oldenburg, Germany)

Marion Rutz (University of Passau, Germany)

Michał Sajewicz (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland)

Wojciech Śleszyński (University of Białystok, Poland)

Elżbieta Smułkowa (University of Warsaw, Poland)

Siarhiej Tokc (Belarusian Institute of Law. Grodno Branch, Belarus)

Tatsiana Valodzina (The National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)

Siarhiej Zaprudski (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

UMCS

WYDAWNICTWO

STUDIA BIAŁORUTENISTYCZNE

13

Redakcja naukowa

SIERGIEJ KOWALOW
JADWIGA KOZŁOWSKA-DODA
DARIUSZ TARASIUK

Reviewer List

Iryna Budzko (Belarusian National Technical University, Minsk, Belarus), Piotr Cichoracki (University of Wrocław, Poland)
Lilia Citko (University of Białystok, Poland), Vasył Futala (Drohobych State Pedagogical University, Ukraine)
Joanna Getka (University of Warsaw, Poland), Roman Jurkowski (University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland)
Jacek Kulbaka (The Maria Grzegorzewska University, Warszawa, Poland), Hubert Łaszkiewicz (University of Warsaw, Poland)
Maria Mocarz-Kleindienst (The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland)
Zhanna Nekrashevich-Karotkaja (Belarusian State University, Minsk, Belarus), Natalia Korina (University of Vienna, Austria)
Andrei Macuk (Belarusian State University, Minsk, Belarus), Aliaksandr Makarevich (Mogilev State A. Kuleshov University, Belarus), Natalia Paliaszczuk (National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)
Dorota Krystyna Rembiszewska (Polish Academy of Sciences, Warszawa, Poland), Iryna Ramanava (European Humanities University, Lithuania), Dzmitry Shavialiou (Belarusian State University, Minsk, Belarus), Ludmila Sinkova (Belarusian State University), Beata Siwek (The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland)
Natalia Snigiriova (National Academy of Sciences of Belarus), Halina Twaranowicz (University of Białystok, Poland)
Jaroslav Vaculik (Masaryk University, Czech Republic), Tatsiana Valodzina (National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)
Jerzy Waszkiewicz (Minsk, Belarus), Andrzej Zakrzewski (University of Warsaw)

Czasopismo wydawane jest online i w wersji drukowanej,
pierwotną wersją czasopisma jest wersja online: <https://journals.umcs.pl/sb/index>
The journal is published both in the printed and online version, the latter being its primary edition.
The online version of the journal is available at <https://journals.umcs.pl/sb/index>

Informacje o dacie zgłoszenia i publikacji artykułów znajdują się na stronie internetowej „Studia Białorusistyczne”
w metadanych artykułów.

Information about the dates of article submission and publication can be found
on the webpage of “Studia Białorusistyczne” in the article’s metadata section

REDAKCJA W JĘZYKU POLSKIM/EDITING in POLISH
Monika Gabryś-Sławińska (abstracts)

REDAKCJA W JĘZYKU ANGIELSKIM/EDITING in ENGLISH
Anna Wośko, Arnold MacMillin (literary studies)

REDAKCJA W JĘZYKU BIAŁORUSKIM/EDITING in BELARUSIAN
Anastasiya Zhurykhina-Rusetskaya

PROJEKT OKŁADKI I STRON TYTUŁOWYCH/COVER AND TITLE PAGES DESIGN
Marta i Zdzisław Kwiatkowski

SKŁAD/Typesetting
Marcin Wachowicz

© WYDAWNICTWO UMCS, LUBLIN 2019

ISSN: 1898-0457
e-ISSN: 2449-8270

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
20-031 Lublin, ul. I. Radziszewskiego 11
tel. 81 537 53 04
www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

Dział Handlowy
tel./fax 81 537 53 02
Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

Table of contents

Spis treści

Agnieszka Goral

Prof. dr hab. Michał Sajewicz – a researcher into the Polish-East Slavonic borderland, a populariser of research on Belarus and Belarusians, and a teacher. Laudatio in Honour of Professor Sajewicz 9

I. HISTORY, CULTURE AND SOCIOLOGY

Adam Stankevič

Acts of the Tribunal of the Grand Duchy of Lithuania (in the Second Half of the 18th Century) 23

Mariusz Ausz

The Piarist College in Vitebsk 41

Volga Sabaleuskaya

The Participation of Jews in the Tobacco Production of the Grodno Province (Second Half of the 19th to the Early 20th Centuries) 55

Uladzimir Lobach

German Soldiers in the Period of the Nazi Occupation in the Memories of the Belarusian Villagers 71

Alena Sumko

Life Support of the Belarusian Village in the Post-War Period (the Second Half of the 1940s – Early 1950s) 91

Roman Wysocki

The Stance of the Polish Underground State towards the Polish-Belarusian Talks over the Years 1941–1944 115

Ryszard Radzik

Historical Evolution of the Categories Familiar/Other/Stranger/Enemy in the Belarusian Perception of Poles over the Last Two Hundred Years 129

II. Literary studies**Mikołaj Chaustowicz**

Texts by Alhierd Abuchovič Through the Eyes of a Historian of Literature 149

Gun-Britt Kohler

Literary Journals From the Perspective of Paratext. Considerations on Conceptualization and Database-Driven Investigation of Literary Periodicals Using the Examples of *Polymia*, *Maladniak* and *Uzvyšša* 181

Ivan Novik

The Birth of Individuality from the Spirit of Belarusianness: the Life Trajectories, Conceptual and Emotional Matrices of the Belarusian Intellectual in the Novel by Viktor Vałtar *Born Under Saturn* 209

Serge Minskevich

Emotion and Rationality in Belarusian Sonnet Writing – on the Example of the Crown of Sonnets *Śviataja studnia* by Jan Čykvin and the Translations of *Sonety krymskie* by Adam Mickiewicz into Belarusian 249

Irina Lappo

The ‘Dziady’ Project in Dmitry Bogoslavsky’s Dramaturgy 265

III. Linguistics

Nina Barszczewska

The Role of Writers in the Development of the Belarusian Language
in the 19th – Early 20th Century 281

Genadz Tsykhun

The Etymological Commentary on Word Formation of Abstract Nouns
with the Final Formant *-цb* 297

Elżbieta Smułkowa

The implication of Antonina Obrębska-Jabłońska's Belarusian
correspondents 311

Monika Famielec

The Historical and Cultural Aspect of the Naming of Streets in the
Contemporary City of Brest 327

Siarhiej Zaprudski

Language of Ciška Hartny's Works as Reviewed in Belarusian
Philological Research 343

Piotr Żółtkowski

Structural and Semantic Types of Historical Female Anthroponyms
of Members of the Uniate Church (Based on the Onomastic Data
Excerpted from the 18th Century Register Books of the Hodyszewo
Parish) 365

IV. Reviews 387

V. Reports 409

Guidelines for Authors 423

Authors 429